

Thinget eller paa Thingets høitærede Formand. Han sammenlignede nemlig dette Tilfælde med det, at en Forfatter skrev og lod opføre en Komedie, idet han da sagde, at, hvis der var noget Forargeligt i den, saa var det Forfatterens og ikke Skuespillerens Sag. Hertil skal jeg imidlertid bemærke, at et saadant Komediespil slet ikke faar Lov til at gaa i det borgerlige Liv; Autoriteterne lægge sig derimellem; det Samme gjorde vor Autoritet, den høitærede Formand her, men, som vi have set, ikke med noget heldigt Udfald, hvilket dog, efter min Formening, ikke kan tilskrives Formanden, hvis Opdræning i denne Sag ikke alene efter Fleraltets Mening i dette Thing, thi det har viist sig ved Afstemningen, men saavidt mig bekjendt ogsaa efter den almindelige Mening, det har gjort sig gjældende i det danske Folk, fortjener fuldkommen Billigelse. Det ærede Medlem fra Kolbing (Berg) forspøgte, som sagt, paa mange Maader at begrunde Bestemmeligheden af nu at fremkomme med dette Forslag. Jeg tror, at det ærede Medlem tager fuldstændig fejl deri; det hænger ganske viist sammen med den Betragtning, han har gjort gjældende engang tidligere her i Salen ved en anden Sags Behandling, idet det ærede Medlem fremsatte den Paastand, at denne Forsamling er et hedenst Hus og intet Andet. Det ærede Medlem syntes at have en Autoritet for sig, idet han i samme Dieblisk, som han blev standset af Formanden, henviste til, at Grundtvig havde brugt dette Udtryk; men jeg tør gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at en Digter i Kraft af licentia poetica kan bruge mangt et Udtryk, som en Statsmand som det ærede Medlem vel maa vogte sig for. Thi en Statsmands Ord maa være mere overveiede end en Digters, og dersom det ærede Medlem tænker sig ret om, vil han ogsaa i Egenstøb af Statsmand komme til et ganske andet Resultat. Det ærede Medlem veed som jeg, jeg behøver ikke at minde ham derom, at vi have en Folkekirk, hvortil Fleraltet af Folket bekjender sig. Det er altsaa forudsat, og det er virkelig ogsaa saaledes, at Fleraltet af Folkerepræsentanterne hører til Folkekirken. Dernæst maa det ærede Medlem erindre, at Folkekirken i den Grad er begunstiget, at Kongen skal høre til Folkekirken. Det er altsaa høist ufandsynligt, at man skulde have villet etablere et Forhold mellem Kongen som hørende til den evangelisk-lutheriske Trosskikkelse og denne Forsamling, der skulde være hedenst. Del kan jeg ikke ret tænke mig, og det er jo, som sagt, heller ikke ment, at det kan blive Tilfældet, saalænge Fleraltet af Folket hører til Folkekirken; thi saalænge vil det vise sig, at Fleraltet af Forsamlingen ogsaa vil kunne aflægge den Ed, som er forestrevet for Medlemmer af Folkekirken.

Man havde troet, at $\frac{1}{100}$ af Folkethinget ikke kunde aflægge denne Ed, men det viste sig jo, da det kom til Stykket, at ogsaa denne Hundrebedel kunde aflægge den. En Betimelighedsgrund forekommer der mig derfor ikke at være tilstede. Anderledes vilde det ganske viist forholde sig, dersom det ærede Medlem kunde antage, at Fritankeriet havde en større Fremtid heri Danmark, dersom man kunde antage, at Fritankeriet vilde gribe hele det danske Folk saaledes, at denne Forsamling i det Væsentlige faktisk vilde blive bekjendelsesløs, hvad den jo efter Grundloven retlig kan være. I saa Fald vilde det — det indrømmer jeg — ganske viist være rigtigt, saaledes som det ærede Medlem og hans Medforslagsstillere have gjort, at fremkomme med det foreliggende Forslag, men jeg tror ikke, at der foreligger en saadan Udsigt. Ærede Medlemmer maa erindre, at Fritankeriet i tidligere Dage har haft et ganske anderledes stærkt Lag i Folkflagen og ogsaa i vort Land, end det nu har. Man veed, at i Slutningen af forrige Aarhundrede udbredte det sig i en meget betydelig Grad over hele Europa, navnlig efter en Bevægelse, udgaaet fra Filosofen i Jerney: Voltaire. Det er jo en bekjendt Sag, at Revolutionens Fjere i Paris 1789 var Atheister. Man kan tage Mirabeau, Danton, Robespierre, de udtalte sig alle saaledes, at man maatte antage, at de ikke troede paa Tilværelsen af en Gud eller paa et Liv efter Døden. Det er en bekjendt Sag, at Fritankeriet indskrænkede sig ikke alene til Frankrig, men ogsaa kom til andre europæiske Lande, ogsaa til Norden. Det udbredte sig, som i Almindelighed dengang, først ved Hofserne og i Regjeringskredsene, Struensee var fuldstændig gennemtrængt af disse Theorier, og hans Ven og Kollega Gnevold Brandt, der blev henrettet tilligemed Struensee, var en erklæret Voltairianer. Man veed, at han altid gik med Voltaire i Lommen, citerede ham og gav Svar og Udtalelser à la Voltaire. Det trængte sig ogsaa ind ved Hoffet. Arveprinds Frederik var, efter hvad der almindeligvis antages, en erklæret Gudsforneget. Det var ham, der sagde, at han kun brugte Snustobak i Statsraadet og i Kirken, da han ellers vilde salbe i Søvn. Endogaa i det theologiske Fakultet trængte Fritankeriet sig ind i en aldeles utilbørlig Grad. Frederik den 6te som Kronprinds besværede sig blandt Andet til Hertugen af Augustenborg, som var Protektor eller Kurator for Universitetet, over en theologisk Professor Hornemann, som ved sine Forelæsninger og Examiner havde udtalt sig paa en aldeles hjætersk Maade baade om Kristus og Apostlene. Han brugte Udtryk som dette: Her har Apostelen atter forgalopperet sig. Han gik saa vidt, at han ved en offentlig Examen, da en Kandidat blev examineret i det nye Testaments